

Jak? Gdzie? Kto? W jakim celu? - edukacja przyrodnicza wczoraj, dziś, jutro -praktycznie

Anna Makowska – Tropy Przyrody

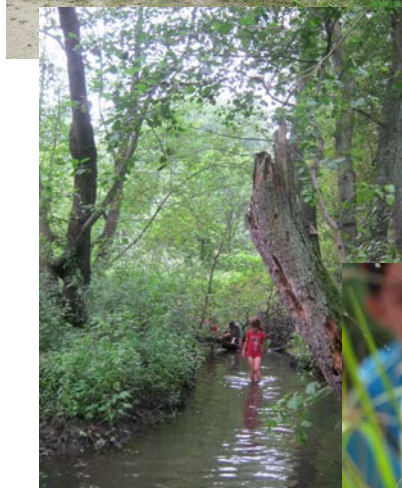
W DZIKĄ STRONĘ
eko.edu.pl

Co robią Tropy Przyrody

W DZIKA STRONĘ
eko.edu.pl

'Robią' edukację przyrodniczą.
Szerokie pojęcie, prawda?

Kto zajmuje się edukacją przyrodniczą?

-szkoły (nauczyciele)- edukacja stacjonarna

-Lasy Państwowe- edukacja terenowa

...Długo, długo nic...

Organizacje pozarządowe i prywatne firmy

- obowiązek (przymus)
- ostry podział- nauczyciel (ten, który uczy) i uczeń (ten, który jest nauczany)
- bierna i podległa pozycja ucznia
- czynna i autorytarna pozycja nauczyciela
- sztywne ramy programowe
- podręczniki utrudniające wyjścia poza narzucone ramy
- 45 min
- brak kompetentnej kadry

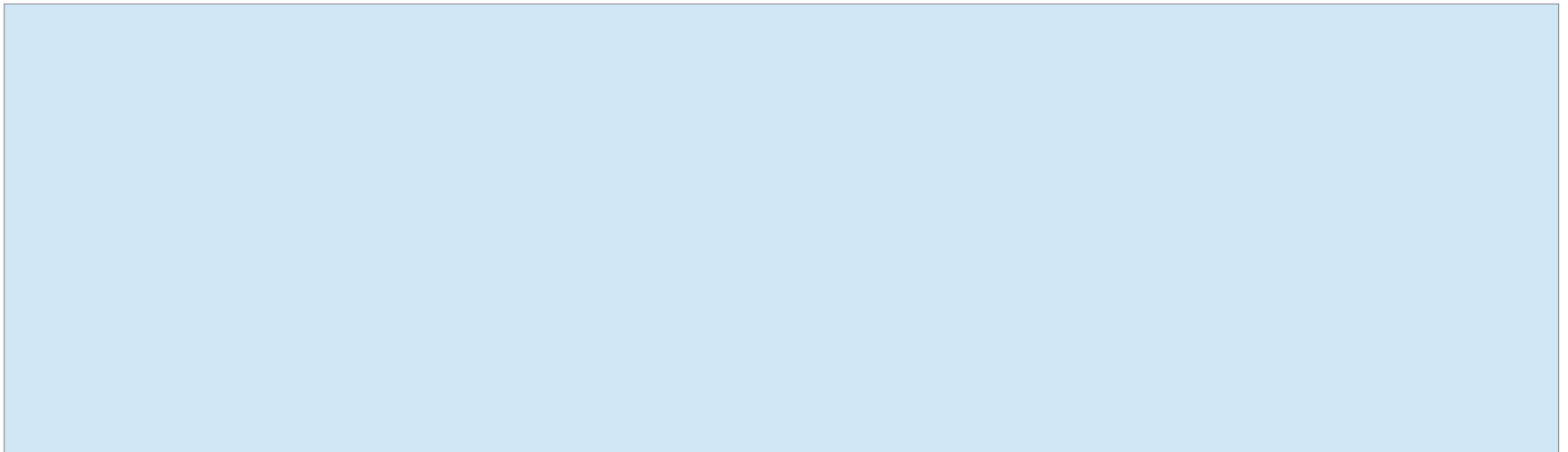
- marginalne traktowanie edukacji
- brak odpowiednio przygotowanej kadry

Edukacja- jest tym, czym chcemy, żeby była...

- proces zdobywania wiedzy**
- ogół czynności mający na celu przekazanie wiedzy**

Jak wykorzystać 'teren'?

W DZIKA STRONĘ
eko.edu.pl

- wyprawy ekstremalne
- gry terenowe
- questy przyrodnicze
- geocaching
- badania naukowe
- zabawy sensoryczne
- zabawy fabularne
- gry typu RPG (Role Play Game)
- elementy survivalu

Jak wykorzystać budynek?

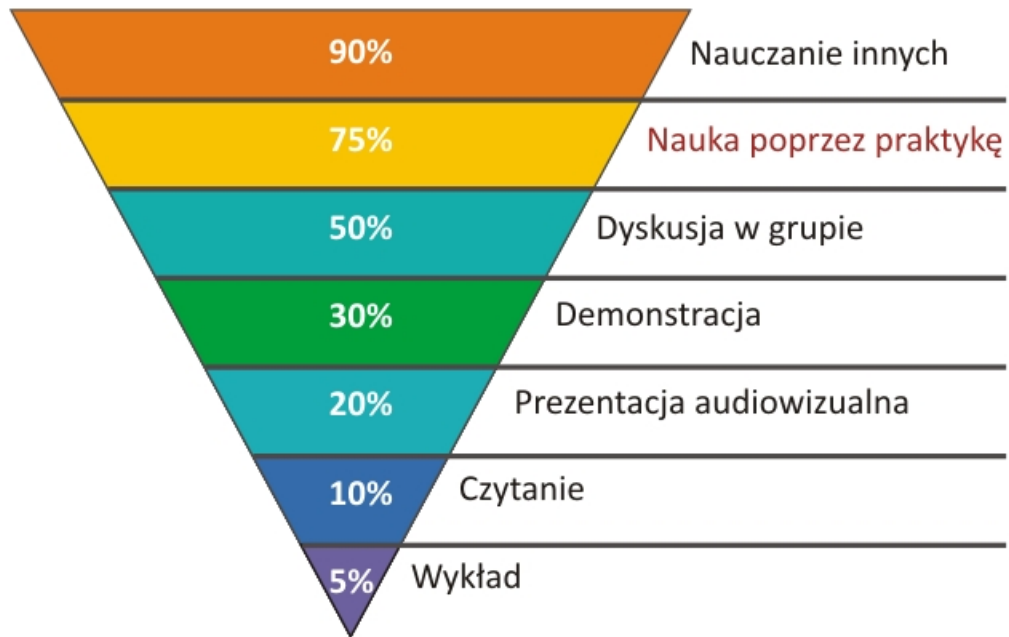
W DZIKA STRONĘ
eko.edu.pl

- wykorzystanie sprzętu laboratoryjnego
- eksperymenty naukowe
- wykorzystanie metody projektów badawczych
- praca na materiale przyrodniczym z zewnątrz
- praca z planszami
- wykorzystanie nowoczesnych technologii
- praca blokowa kompleksowo ujmująca zagadnienie

Ważne jak!

„Pomóż mi zrobić to samodzielnie”

M. Montessori

„Największą miarą sukcesu dla nauczyciela jest być zdolnym by powiedzieć: te dzieci pracują tak, jakbym nie istniała”

M. Montessori

- bez nauczycieli, ocen, lekcji, przymusu
- dorośli wspierający i inspirujący dziecko, nie manipulujący
- podążanie za potrzebami dziecka
- ogromne znaczenie społeczności i procesów zachodzących w grupie

Wolna edukacja - dziecko samodzielnie wybiera kierunek, nie jest popychane.

Metoda Projektów Badawczych

W DZIKA STRONĘ
eko.edu.pl

- oddaje odpowiedzialność dzieciom
- pozwala samodzielnie wybrać temat, ale i przeprowadzić cały proces
- pozwala dzieciom samodzielnie dokonywać odkryć
- zostawia przestrzeń na interpretację i wyciąganie wniosków

Uczenie się w sposób zrozumiał dla mózgu, czyli z sensem.

- odwołuje się do ciekawości
- łączy wiedzę z emocjami
- pozwala na samodzielne rozwiązywanie problemów

Praktyka czyni...

-wiedza praktyczna: zielarstwo, dzikie rośliny jadalne, budowa

„Nauczać, to rozniecać ogień, a nie napełniać puste wiadro”

Heraklit

Jeżeli widzimy głęboki sens naszej pracy- odpowiedź jest oczywista.

Sensem powinno być zarażenie pasją i 'kształtowanie postaw prośrodowiskowych'.

U ludzi bez poważniejszych zaburzeń, w naturalnym procesie tuż za pasją będzie podążać empatia, czyli zrozumienie, a zarazem szacunek.

Czyli dokładnie to, co wchodzi w skład 'prawidłowych postaw prośrodowiskowych'

Nic prostszego...

Czy da się kształtować postawy bez zarażania pasją?

W pewnym, niewielkim stopniu- tak. Zgodnie z: „przyzwyczajenie drugą naturą człowieka” .

Czyli człowiek, który odkąd skończył 2 lata uczył się segregować śmieci, pewnie kończąc lat 40 także będzie to robił, nawet jeśli w głębokim poważaniu ma dobro świata tego.

Jakie warunki powinien spełniać dobry edukator?

1. pasja
2. charyzma
3. autentyczność
4. umiejętność pracy z dziećmiakami – 'to coś'
5. duży dystans
6. cierpliwość
7. kreatywność
8. empatia
9. dojrzałość
10. samoświadomość
11. ciekawość
12. wiedza

Jak?

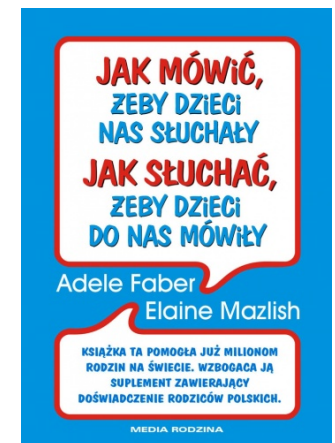
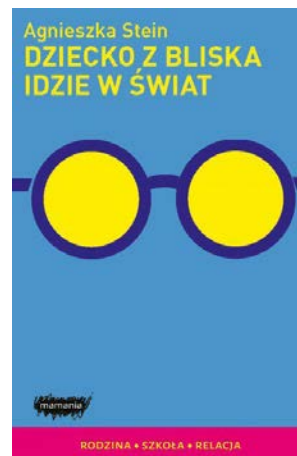
1. Zadbajmy o małe grupy (do 10-12 osób)
2. Ustalmy z dziećmi jasne zasady współpracy, bez nich wiele dzieci się gubi
3. Zlikwidujmy bariery, zaprzyjaźnijmy się.
4. Nauczmy się stosować komunikat 'ja'.
5. Ustalmy plan zajęć tak, by każda aktywność skupiała uwagę dzieci nie dłużej niż 10 minut.

Schemat: wprowadzenie-ruch-wyciszenie-praca-rozprężenie.

6. Zaprośmy dzieci do działania.
7. Wprowadźmy element zaskoczenia

1. Jesper Juul „Twoje kompetentne dziecko”
2. Agnieszka Stein „Dziecko z bliska” i „Dziecko z bliska idzie w świat”
3. Marzena Żylińska „Neurodydaktyka. Nauczanie i uczenie się przyjazne mózgowi”
4. Richard Louv „Ostatnie dziecko lasu”
5. Adele Faber, Elaine Mazlish „Jak mówić żeby dzieci nas słuchały, jak słuchać żeby dzieci do nas mówiły”

WILLIAM ARTHUR WARD
(1921-1994)

*Słaby nauczyciel – opowiada.
Dobry nauczyciel – wyjaśnia.
Bardzo dobry nauczyciel –
demonstruje.
Genialny nauczyciel – inspiruje.*

I tego Wam właśnie życzę :)

